

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Macherentini Societatis Iesv Theologi,
Explanatio Catechismi Catholici**

Macherentinus, Johannes

Colon., 1612

De Confessione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39397

Secundò, quando vel ipse pœnitens certè in se deprahendit defectum pœnitentiæ, vel ipse Sacerdos id apertè aduertit, vt si statum peccati deferere nolit, vel manifestas occasiones vitare, & similia.

Tertiò, quando talis ac tantus est defectus, vt si pœnitens ac Confessarius suo functi fuissent vtrinq; diligenter officio, ipsum deprahendissent. In omnibus his sacrilegiũ & nouum peccatum committitur, & repetitione confessionis opus est.

DE CONFES- SIONE.

Quid de Confessione altera pœnitentiæ parte sentiendum?

Confessionem omniũ peccatorũ mortalium, quæ post diligentem inuestigationem memoriæ occurrunt, coram Sacerdote absoluendi potestatem habente, ita esse necessariam, vt sine ea re ipsa, vel voto facta, peccata ipsa nullo modo remitti possint, idque ex ipsius Christi institutione.

Qua ratione id probas?

Promisit Dominus Petro remittendi potestatem peccata primum: Deinde cæteris & id. Matt. 16.
Apostolis, quam & post resurrectionem contulisse

tulisse testis est B. Ioannes, cum ipsis apparet
Joan. 20. insufflauit & dixit: *Quorum remisistis peccata,*
remittuntur, & quorum retinueritis, retenta sunt.
 Apostoli itaque eorumq; successores, à Do-
 mino iudices constituuntur, ad discernendū
 eos, quibus remittenda sunt peccata, ab his,
 quibus retinenda. Frustrà verò hoc factum
 esset, nisi subditi essent illis rei omnes: rudi-
 cula namque esset iudiciaria potestas: cui
 nullus esset subditus. Cum itaque omnes ex
 Christi institutione, de peccatis non aliqui-
 bus, sed omnibus à Sacerdotibus iudicari
 debeant, & remedium penes illos repositum
 sit, necesse est, omnes quæ norunt peccata
 confiteri, & medelam suæ infirmitatis ab ip-
 sis deprecari.

*Quando cœpit vsus Sacramentalis
 Confessionis?*

In ipsis Ecclesiæ primordijs, atque ipso
 Apostolorum tempore. Scribit enim B. Lu-
 cas, quod Paulo apud Ephesum docente, &
 miraculis confirmante Doctrinam, *multi*
credentium venerint, confitentes & annunciantes
actus suos. Vbi & de combustis libris eorum
Act. 19. qui fuerant curiosa sectati, fit mentio, cuius
Num. 5. rei & in veteri Testamento, & in Ioannis
Leuit. 5. 6. Baptismate non obscura præcesserunt deli-
 niamenta.
7.
Matth. 3.
Mar. 1.

*Cur tantopere placuit Christo, tam graue onus
imponere hominibus in lege sum-
mae libertatis?*

Primò, ad frangendam superbiam huma-
næ elationis, seque ipsum cognoscendum,
plurimum conducit confessio.

Deinde, quod ad peccati satisfactionem
& cauenda futura, pudor ille valet plurimū,
& apud Deum & apud homines.

Denique, ad peccata detestanda, & ad
certiorem doctrinam circa mores à Sacer-
dote accipiendā, & ad auferendam noxiam
securitatem ac desperationem, & ad conse-
quendum non minimam consolationem,
ex audita absolutione, est ipsa confessio vti-
lissima.

*Difficultatem illam, qua re leniendam
arbitraris?*

Primò, succurrat certissima fides, subie-
ctio ac reuerentia, quæ Christo & Ecclesiæ
debetur. Persuadeat sibi certo fidelis quisq;
non potuisse quicquam excogitari, aut im-
poni à Domino fidelibus suis, suo sanguine
redemptis, nisi ob maximam eorum vtilita-
tem, & nisi ille id ita lenire posset, vt omnis
quæ videtur amaritudo & difficultas, con-
uertatur ab eo in dulcedinem.

Secundò, magna est consolatio in re tam
necessaria ad salutem, habere consilium &
testimonium prudentis & timentis Deum,

Y 2 & amj

& amicissimi, & qui etiam sub propriae salutis periculo, quantum potest homo, certum reddat poenitentem, sitque apud Deum veluti fideiussor.

Postremò summæ est misericordiæ Dei, homines dare, qui non vt homines tantum, sed vt Dei etiam ministri, & consulere, & efficaciter operari possint, & teneantur, quæ salutis nostræ procurandæ necessaria sunt.

Quando in peccato mortali existentes confiteri obligamur?

Vulnera absque remedio & curatione gestare, res est plenissima periculi. Sunt verò casus tres, quibus euenientibus, si quis in mortali delicto est, & non confiteatur, ad vetera sua peccata nouum adjicit.

Primus, tenentur qui rationis participes sunt omnes anno quolibet, ad minimum semel, confiteri.

*Distinct.
17. c. Omnes viri
usq; sexus.*

Secundus, est in articulo, & probabili periculo mortis, quod qui tunc sciens prudensque negligat confiteri, cum habeat in conscientia peccatum letale, non solum propter illud punietur, verum etiam ob transgressionem diuini præcepti de Confessione.

Tertius est, quando suscipiendum est Sacramentum Eucharistiæ, aut quodcunque aliud Sacramentum, vt quorundam non improbabilis est opinio, sicuti & aliorum non est reiicienda, qui ad alia recipienda, contritionem sufficere existiment. Ex-

Extra ordinem posset quispiam ad confessionem obligari, ipso iure naturæ, vt si nunc sit Confessarij copia, quem scias te alias non habiturum: aut si graues tentationes vrgeant, & peccandi pericula, quibus non nisi crebriori confessione obuiare possis, sed hæc specialia.

Quis Confessionis minister?

Solus Sacerdos ordinariam vel delegatam in pœnitentem habens iurisdictionem. Alteri facta confessio nulla est, nec quicquã valet absolutio, quia videlicet sententia lata ab eo, qui iudicandi potestatem non habet, irrita penitus & inanis est. In mortis tamen articulo cuius Sacerdoti Ecclesia auctoritatem concessit periclitantem audiendi atque absoluendi.

Qualis esse debet Confessio?

Voluntaria, præmeditata, diligens, integra, accusatoria, propria, contrita, verecunda, humilis, spei plena, vera, nuda.

*Ex Metho-
do confes-
sionis.*

Quare voluntaria?

Quandoquidem optimus quisque Christianus liberè & voluntariè, non solum ex consuetudine, timore, aut verecundia humana, sed verò salutis propriæ desiderio confiteri debet, alioqui Confessio non esset Deo accepta, nec homini salutifera: vtpote quæ non procederet ex charitate: sed tan-

*Huc Cate-
chista in
Praxi. nu.
32. remit-
teret. Vo-
luntaria.*

tum ne homo omnibus esset despectui, tantquam ab auito more recedens, quanquam & hæc possint mouere.

Quæ sunt præmeditanda confessuro?

Præmeditata, seu vt alij dicunt, discreta.

Homo debet præmeditari, quomodo in Confessione dicet, quæ coniunctim, quæ diuisim. Hoc est, quod dicunt alij prudentem seu discretam oportere esse Confessionem, qua prudentia in querendo idoneo Confessario maximè opus est.

Quanta diligentia opus est?

Diligens.

Debet idem tantam diligentiam adhibere, ad peccata sua in memoriam reuocanda, & vitæ antea actæ subducendam rationem Sacerdoti Dei vicario, quantam adhiberet, si pro re temporali, eaq; ardua & magni momenti reddenda foret ratio. Alijs plus temporis, alijs verò minus necessarium est ad examinandam conscientiam: secundum quod in breuius aut longius tempus, confessionem distulerint, aut interea magis minus solliciti fuerint de peccatis suis memoriæ committendis. Sicut pro euitanda morte corporali, omnimoda diligentia obseruatur: ita expedit vt pro recuperanda æterna vita omnis cura ac diligentia cautius adhibeatur. Augustinus: *Cum gaudio debet facere immortalis futurus, quæ faceret pro differenda morte moriturus.* Itaque pœnitens paratus sit face-

facere pro animæ vita recipienda, quæcunq;
faceret pro corporis morte vitanda.

De confessionis integritate quid sentiendum?

In Confessione ex industria peccatum *Integrâ*
mortale, tam certum quam dubium, cum
circumstantijs necessarijs non est reticendû,
Deus enim dimidiatam Confessionem nō
accipit, nec dimidiatam veniam dat, quia
nunquam ab vno peccato quempiam ab-
soluit, quin eadem opera ab omnibus absol-
uat: Quod si confitens negligit discutere cō-
scientiam suam, id apud se parui faciens, &
aliquid Confessioni necessarium omittat,
integram non facit peccatorum Confes-
sionem.

*Satisné fuerit mihi vt à Confessario interro-
gatus de peccatis bona fide re-
spondeam?*

Vtut sese hoc habeat, certè non expedit, *Accusato-*
& raro benè confitètur, qui quasi in proprijs *ria.*
peregrini, nihil de se referre norunt, sed ad
interrogata tantum respondent. Quocirca
peccator debet se accusare, peccata sua Sacer-
doti exponere, & antequam Confessario se
se presentet conscientiam suam examinare,
& non expectare quoad vsq; Sacerdos eum
de singulis interroget. Dumque peccata ex-
ponit non debet sibi parcere: non Deo suam
culpam ascribere, non fortunæ, non con-

stellationi, non diabolo, non sodalitati, non mundo, non complexioni, non carni, sed debet circumstantias aggrauantes explicare, culpamque omnem (salua narrationis veritate) in se transferre. Non enim peccatum est nisi voluntarium. Augustinus: *Rectus est, & benè inuocat Deum, qui in omnibus malis, quae patitur, se accusat, non Deum, & in bonis, quae facit, non se laudat, sed Deum.* Sicut enim repellit Deus peccata sua defendentem: sic recipit confitentem. Apud quem iudicem iustum & misericordem, qui se de peccato accusat, ille se Excusat, & qui se de peccato excusat, ille se accusat.

Propria. Suntne aliorum peccata in Confessione detegenda?

Prudentia est eligere Confessarium qui non norit criminum consortes, quando illi commodè fieri potest. Contrita seu lachrymabilis.

Nequaquam, sed qui de peccatis confitetur, de suis tantum, non de alienis peccatis confiteatur, & eorum qui in scelere fuerunt participes nomina dissimulet silentio, nisi peccati species exprimi non possit citra declarationem eius, qui criminis conscius & particeps fuit.

Quae cordis compunctio in enarrandis peccatis requiritur?

De peccatis est confitendum cum displicentia omnium peccatorum mortalium commissorum, supra omne odibile, & cum proposito vitandi omne peccatum mortale,

le, supra omne vitabile, de quibus quando amplius compungimur, tanto magis peccatorum vincula, quoad pœnam relaxantur. Sunt igitur cum dolore & amaritudine cordis peccata in memoriam reuocanda. Nequaquam enim verè pœnitentiam agit, qui ex peccatorum recordatione suorum, nullam habet Spiritus tribulationem, quod quidem reprobis est peculiare.

Verecundiam in Confessione requiris?

Omniò, sed non eò vsque progredien-^{Verecunda}tem, vt quod explicatu necessarium est, vel dissimuletur, vel extenuetur. Pœnitens peccata sua cum pudore, & verecundia explicare debet, sic vt inde turpitudinem vel fœditatem propriæ animæ erubescat. Quæ verecundia ex Dei gratia ascribitur ad partem satisfactionis, si pro Dei amore amplectendo superatur. Bernardus: *Idèò iubemur confiteri peccata, vt erubescantiam habeamus pro pœna.* Erubescantia enim magna est pœna: & idèò qui pro Christo erubescit, dignus est misericordia, siquidem quâtum displicet Deo impudentia peccatoris, tantum eidem placet verecundia pœnitentis. Sunt tamen, qui, vt minus verecundentur, quia in idem peccatum sæpè recidunt, frequenter Confessariû mutant: cum potius deberent ad maiorem verecundiam eidem sæpius & clarius confiteri. Horum infirmitas tolerabilis est.

¶ 5 *Quant*

Quam animi submissionem exigit?

Humilis.

Confessio quatuor modis debet esse humilis.

Quantum ad intellectum ut pœnitens agnoscat se miserimum peccatorem, & venia indignum.

Quantum ad affectum, ut Confessario, & diuino iudicio se subijciat.

Quantum ad linguam, ut cum reuerentia & tremore, quasi coram Christo peccata sua exponat.

Quantum ad actus exteriores, ut vir pœnitens aperto capite (si patitur sanitas) ob reuerentiam Christi & Sacramenti, flexisque genibus humiliter sua explicet peccata. Melior est, enim in malis factis humilis confessio, quam in benefactis superba gloriatio. Non potest autem cor humiliari coram Sacerdote in confessione, nisi prius fuerit contritum. Vnde in Psalmo dicitur: *Cor contritum & humiliatum Deus non despicies.* Prius dicitur contritum, & postea humiliatum. Hinc fiet, ut pœnitens promptè subeat pœnam & satisfactionem in illo iudicio moderandam, sitque, ut requirunt nonnulli, confessio parere parata.

Confitens qua spe debet esse?

Spe nixa.

Nimirum se posse à Deo veniam consequi, quantumcunque peccauerit, si modo in confessione facienda suo strenuè perfun-
gatur

gatur officio. Quandoquidem pœnitentiã
quæ ex fiducia non proficiscitur est inutilis
& expers veniæ, manetq; sine misericordia.

*Licetne ex humilitate, de peccatis quæ non
feceris fateri?*

Ex humilitate id proficisci nequit, cum ^{Vera.}
humilitas quæ virtus est, cum veritate non
pugnet. Proinde in confessione nihil falsi ex
industria homo debet inferere, fictè se lau-
dando vel vituperando: quia esset menda-
cium in iudicio Sacramentali, & faceret in-
iuriam iudici, id est, Confessario, Christi
vicario.

Quam denique nuditatem deposcis?

Confessio debet esse nuda, absque obscu- ^{Pura sem}
ritate verborũ occultante peccata, aut pec- ^{nuda.}
catorum circumstantias. Omnia enim pec-
cata quantumcunque turpia, exponenda ta-
liter sunt, vt Confessarius plenè ac clarè in-
telligat, cum circumstantijs aggrauantibus.
Cauendum valdè, ne aut Rhetoricis coloribus,
aut alijs minus ad rem pertinentibus,
aut denique multiloquio, aliquo, vel orne-
tur, vel oneretur confessio.

*Quæ ex illis omninò necessaria sunt, aded vt sine
ipsis nec Confessio, nec Absolutio
quicquam valeat?*

Duæ sunt, Prima, vt sit cum peccato. ^{Ex insti.}

rum

Sacerdot. rum contritione, lachrymabilis, vt dicunt
Pet. Soto. cuius defectus magna ex parte, vel nullum
 reddit Sacramentum ipsum, vel fructu eius
 & vtilitate priuat.

Secunda, Integritas est, vt nihil scilicet
 omittatur, cui cohæret veritas: Nam ex ipso
 Christi præcepto in huius Sacramenti insti-
 tutione, necesse est omnia mortalia, quo-
 rum sibi quisq, conscius est, secundum spe-
 ciem & numerum, quantum pro humana
 fragilitate fieri potest, vni eidemque Sacer-
 doti integrè confiteri. Sunt inquam confi-
 tendæ species omnes, quæ diuersam habent
 malitiam moralem, vt furtum & rapina, for-
 nicatio simplex, & adulterium, non autem
 quæ eandem, vt diuinatio per somnum, per
 garritus auium.

*Numerus
 vt sit in
 Confessio-
 ne expli-
 cendus.*

Quod ad numerum attinet, numerus cer-
 tus, certò manifestandus: Dubius conueni-
 entiori modo quo fieri potest. In peccatis in
 quibus diutiùs perseueratum, diurnitas
 potiùs & frequentia & propensio voluntatis
 in peccatum explicanda, quam numerus.

*Quæ circumstantiæ peccatorum in Confes-
 sione explicandæ sunt?*

*Circūstan-
 tiæ varian-
 tes speciē
 explican-
 dæ in Con-
 fessione.*

Quando propter circumstantiam species
 peccati mutatur, quia videlicet aliud præ-
 ceptum violatur, erit illa vna cum opere ne-
 cessariò, explicanda, verbi gratia vulnerare
 seu occidere, peccatum est contra præcep-
 tum

tum quintum, si id facias vt fruaris aliena hereditate, aut vxore, contra nonum, aut decimum delinquis.

Secundò, quod de circumstantijs variatibus speciem dictum, id etiam de illis, quæ transgressionem mortalem eiusdem speciei, vel contra idem præceptum addunt, est intelligendum. Vt si quis furetur centum, vt totidem alia possit turari. Occidit Petrum vt ei detur oportunitas, vt Ioannem occidat. Itaque quot, vt ita dicamus, malitiæ mortales sint in actu quem quis confitetur, manifestandum, siue eiusdem, siue diuersæ speciei.

*que mul-
tiplicat pec-
catum in
eadem spe-
ciei*

Tertiò, quantitas quæ auget in infinitum, per quam fit, vt quod alioquin veniale esset, fiat letale omninò confitenda est, vt in furto, illata iniuria vel violentia. Potest enim quod ex sua natura veniale tantummodo peccatum est, in casu aliquo mortiferum esse, vel ex erronea operantis conscientia, vel prauo fine proposito, vel scandalo dato, vel denique cōtemptu præcepti seu præcipientis. Cum verò intersit omnium hoc ipsum probè nosse, clarius exponet hoc Catechista exemplis ab ijs petitis, qui conscientia casus enodant.

*Quantitas
in infinitum
auget.*

Quartò, quantitas quæ non quidem auget in infinitum, sed idem peccatum mortale facit æquipollere multis peccatis eiusdem spe-

*Quantitas
efficiens
num pecca-*

spe-

*sum mor-
tale equi-
pollere plu-
ribus.*

speciei minoribus, iuxta probabilem ac fer-
me certam sententiam, in confessione est ex-
primenda. Qui enim mille aureos furatus
est, forte non minus peccavit, quam qui de-
cies centum, proinde non videtur sufficien-
ter suam conscientiam manifestare, si dicat,
se semel magnam pecuniæ summam sustu-
lisse. Quia verò non minus, imò magis gra-

*Quantitatis
affectus pec-
catis.*

uat peccatum magnitudo affectus, quo pec-
catur, quã magnitudo effectus, quando hæc
est manifestissima, & vt ita dicamus insolita,
dignum est vt manifestetur. Verum quia
gradum affectuum nostrorum non facile
metiri possumus, nõ sunt de hac re inquie-
tandi qui confitentur, sed monendi, vt cogi-
tent, quanto affectu Deum offenderint, tan-
to & maiori eos pœniteat.

Locus.

Quintò, circumstantia loci sacri in furto,
sanguinis, aut seminis humani effusione ex-
plicanda, quando hæc actu exteriori sunt
completa. Loco enim corporali, non nisi ex-
ternis & corporalibus fit propriè irreueren-
tia. De interioribus anxie curandum non
est: Confiteatur quisq; quam potest plenius
& manifestius, & Sacerdos sit contentus in
his omnibus mediocri cognitione.

Sextò, circumstantia personæ, quæ pec-
cat, aut circa quam peccatur, etiam si grauet
peccatum, si tamen non grauet infinitum,
vel variet speciem, non est necessariò confi-
tenda,

tenda, vt cum nouam transgressionem inducit, quod fit, quando peccatur contra ea, ad quæ ex statu suo quis obligatur. Si itaque Sacerdos fornicetur, aut religiosus furetur, explicanda est personæ circumstantia, quia contra votum agit vterque. Si periuret aut alium temerè iudicet non item, etsi hæc ipsa in illis, sint grauiora.

Vide S. Tho. 22 q. 136. Tempus.

Septimò, an sacri temporis circumstantia sit confitenda, quando quispiam peccauit, diuersæ sunt Doctorum opiniones. Vnde etsi fortè non sit necessarium, expedit tamen vt sentiat dolorem pœnitens, quod & festis diebus ne quidem à peccando deslitterit, & laudabiliter se de hac impietate accusabit.

Octauò, publicè & coram alijs peccare, atque ita sui peccati alios participes facere, siue inducere quouis modo, scandala sunt. Scādala sunt noua peccata, ac proinde Confessario detegenda.

Scandalū. Conscientia. Peccati eiusdem cruce bra reite; ratio.

Nonò, qui ex eo solo peccat, quia contra conscientiam est, quod facit, necessariò id explicabit. Qui sæpè in idem facinus recidit, expedit vt id ipsum aperiat, & conueniens adhibeatur medela. Vulneribus namque inueteratis, efficaciori remedio opus est.

Nunquam in Confessione scienter peccatum subticere licet?

Cum sine graui scandalo vel periculo pecca-

peccatum manifestari non potest, siue id sit ex culpa Sacerdotis, qui probabiliter prouocandus ad malum, vel Confessionem reuelaturus putatur: siue ex alia quauis causa, querendus est alius cui confiteatur, aut si alium habere non potest, alijs peccatis manifestatis, omittendum id unde periculum, & confitendum quando absque periculo poterit. Non tamē ideo peccati alicuius manifestatio omittenda, vel circumstantia, quod inde cognosci possit persona fortè, cum qua peccatum est, nisi hoc ipso reueletur confessio. In hoc enim casu omninò omittendum est hoc peccatum, vel querendus alius Confessarius, à quo persona quæ illi confessã est, non cognoscatur, ac proinde neque peccatum eius.

In referuatis an vni omnia, an referuata superiori & alia inferiori exponenda sint, & an absolutio etiam diuidi possit, quæstio est; qui facit quod in sua diœcesi receptum, factis tutus est.

Quid si oblitus fuero alicuius peccati?

Si diligenter conscientiam tuam, antequam confitereris discussisti, quantum scilicet bona fide putasti sufficere, vt in memoriam reuocares peccata tua, confessus es integrè quantum in te est, nec opus est confessionem iterare, sed quod oblitus fueras explicandum. Si verò ex negligentia & incuria disci-

Notandū.

discutiendi conscientiam, & rememorandi peccata contingit obliuio, tunc negligentia illa imputatur, & perinde est, ac si noluiſſes integrè confiteri, quare nulla est illa confessio & tota repetenda.

Quantam verò in discutienda conscientia diligentiam adhibere oporteat, iam supra expositum est.

Hæc diligentia adhibenda est, non solum circa peccata, vt enumerentur, sed & circa dolorem seu contritionem, & examē ipsum, quo expendenda sufficientia vtriusque.

DE SATISFACTIONE.

Quæ est satisfactio Sacramentalis?

Quam minister Christi ex vi & potestate clauium iniungit pœnitenti, pro qualitate criminum & propriæ dispositionis: *Miseri-cordia enim & veritate redimitur iniquitas.* Maiaſ Prou. 16: clamat: *Subuenite oppresso, iudicate pupillo, & de- Esaiæ. 1:* fendite viduam, & venite & arguite me dicit Dominus. *Si fuerint peccata vestra vt coccinum, veluti nix dealbabuntur, & si fuerint rubra sicut vermiculus, velut lana alba erunt.*

Ad quid profunt satisfactiones?

Ad abolendam pœnam, quæ remanet culpa remissa, ne ad recidendum simus faciles, peccatorum simus memores, ad humiliationem, imitationem, & configuratio-

Z nem